

"KELEIVIS"
PARANKILUSIAS DARBO ŽMONIŲ
LAIFRAŠTIS, LEIDŽIAMAS
J. G. GEGUŽIS ir DRAUG.
BOSTON, MASS.

KAINA METAMS:
Amerikoje \$1.50
Kitose šalose (užrubežiuose) . . . 1.75

PUSEI METŲ:
Amerikoje 75 c.
Kitose šalose \$1.00

Kreipiantis su kokiais nors reikalais
"KELEIVIS" reaguoją arba užsimokant
už laikraštį, visados reikia taip adresuoti:

"KELEIVIS"
28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

"KELEIVIS"
LITHUANIAN WEEKLY
— published by —
J. G. GEGUŽIS & CO.
every Thursday in BOSTON, MASS.
Represents over 4,000 Lithuanians in the
city of Boston, 50,000 in New England
and about 400,000 in United States.

The best Advertising Medium. Executes
all kinds of Job and Book Printing.

Translating and Printing in all Mo-
dern Languages.

All Communications should be addressed:
"KELEIVIS"
28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

No. 53

Boston, Mass., 30 Gruodžio | December | 1909 m.

Metas V.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER FEBRUARY 23, 1905, AT THE POST OFFICE AT BOSTON, MASS., UNDER THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1879.

VISOKIOS ŽINIOS IŠ RUSIJOS.

Kiek nužudyta.

Rusijos teismai pasitaisė: nuteista nužudyti 58 žmonės, nužudyta 10 žmonių.

Tolimuose rytuose neramu. neramu... Teip jau antra sąvaite skambina rusų laikraščiai, ypač tie, kurie su vyriausybe turi artymesnius ryšius. Ypač eme rekti visi apie neramumą, kuomet krynų vyriausybė išsuntinėjo visoms valstybėms raštą, kur protestuoja prieš tai, kad rusų vyriausybė užsimanė imti Mandziurijoj mokesčius. Kynai sako, kad rinkti Mandziurijoj mokesčiai, pagal Portsmoutho sutartį, priguli tik jiems, kynnams. Idomu tai, kad kynai kur galėdami pradėjo prieš rusus šiautis, o japonai po truputį mobilizuoja kareivius ir šiuočia neva Korejos link. Vienok žinunai kalba, kad karo gali ir nebūti, tik Rusijos vyriausybė, girdi, prisieisį daug nusileisti.

Jaunasimčiai įsgriovė mokykla.

Novgorodo gubernijoj, Kretecko paviete, valstiečiai, juodašimčių vadavaujami, sugriovė žemiečių mokyklą Kazanians kaime. Mokytoja priverstą buvo pasislypti. Mat juodašimčiai trokšta, kad žmonės pasilyktų tamsiais ir vėl grįžtų į savo pratevių veislę.

Kiek kam žemes priklauso

300,000 Rusijos dvarininkų turi savo rankose beveik trečdalį visos derlingosios žemės, 36 turtingiausi dvarininkai turi 19,000 kvadratinį varstų žemės ir, nieko neveikdami, gauna nuo valstiečių metinio pelno 72,000,000 rublių. — Gera lygybė!

Bausmės.

Saratovas. — Čia uzsidarė kariskiojo teismo posėdžiai. Teisiama buvo šimtas žmonių, 44 ypotos išteisinta, 25 ypotos pasmerktai į katorgą ir 21 ypata nusiprasta nubausti mirtin. Teip Rusijos valdžia fabrikuoja savo „konstituciją“.

Seminaristai streikuoja.

Orlas. — Sustreikavo čia keturių klesų vietinės seminarijos mokiniai. Paduota jų peticija reikalaujanti, kad seminaristams leidžiama būtų įstoti į universitetus.

Vis valdžiai nesiseka.

Orlas. — Valdžia privertė vietinius gyventojus daryti miesto valdžios rinkimus net tris sykius, pirmuose ir antuose rinkimuose laimėjo progresistai. Trečius rinkimus užbaigus, pasirodė, kad progresistai vėl viršų paėmė. Vargšė ta valdžia!

Kaimiečiai prieš degtinę.

Pavlovas. — Kaime Vodianoje žmonės nutarė kiekvienam uždėti 25 rublius baudos, kuris tik bus sugautas pardavinėjant degtinę.

Teroristų darbas.

Tiflysas (Kaukazas). — Trijs apsiginklavę teroristai šovė į nezinomą praeivį (jiems, turbūt, pažįstamas. Red.) ir bandė pasislypti. Policistai pradėjo vytis. Nelaimingiems teroristams pasitaikė patekti į aklą skersgatvį. Policijos pribuvo gana daug. Prasidėjo šaudymai iš abiejų pusių. Vienas miestsargis užmuštas ir vienas pristavas sužeistas. Kada teroristus privarė policija prie mirties, tai jie mirdami prisipažino, kad atvykę čia atlikti kelias žudystes. Sakė užmušę jau Elisavetpolyj pavieto viršininką, zandaur rotmistrą ir kitų keletą valdininkų. — Kadangi jie patys pasimirė, tai valdžia, rodos, nekars jų.

Nenusisekęs pasikėsinimas

Novočerkaske tapo suimtas nekoksai Graniušin, kuris kėsinosi išmesti į orą geležinkelio stotį.

Mokiniai saudo į popą.

Azovas. — Vyrų gimnazijoj laike tikybos dalykų išguldymo, popas Vozdviženskij išaukė vieną mokinį ir klainsinėjo jį apie 25 minutes. Pabaigęs atsakymus, mokiny užklausė, kokį jam ženklą užtai duos. — Du — atsakė popas. Staiga pakilo nuo suolo popas mokiniai ir šovė. Popas liko sunkiai sužeistas ir kruti- nę.

Mokykla dabar stovi uždaryta ir mokiniai paleisti. Kaltininkai suimti. Išsiaiškino, kad popas juos persekiojo jau nuo penkių metų ir užtai tapo persautas.

Užpuolimas.

Baku, Kaukazas. — Keli ginkluoti žmonės užpuolė naktį ant Šibajevio fabriko, surišo visus sargus, užgesino žiburius ir pasiėmė už 12,000 rublių vertės tavoro pabėgo.

Vladikaukazas plėšikų rankose.

Vladikaukaze tiek priviso plėšikai, kad vietinė valdžia nieko su jais negali padaryti. Miesto galva telegrafavo vidaus dalykų ir karės ministeriams prašydamas, kad kuogreičiausiai prisiųstų kariuomenę, nes miestas randasi plėšikų rankose.

58 karės.

Bėgyje 305 metų Rusija turėjo iš viso 58 karės ir mušėsi 124 metus.

Francuzai pranašauja karę

Francuzų kapitalistai pranašauja, kad ateinantį pavasarį Rusija vėl turėsianti karę su Japonija.

Provokacija.

Kad parodyti, jog reikalinga yra sustiprintoji apsauga,

reikalingi viršininkai sekimui revoliucionierių ir kitokių valdžios „priešu“, slaptoji policija pati nutarė mesti savo viršininkui, Karpovui, bombą. Ir štai vieną gražią dieną sprogimo bomba ir užmušė slapstosios Peterburgo policijos viršininką, Karpovą. „Anarchistas“ tapo suimtas. Teisme išsiaiškino, kad Karpovas pats liepė policistui persiredyti ir mesti bombą į tą pusę, kur jis važiuos. Policistas bombą metė per artį ir užmušė savo viršininką.

Apiplėšimas pačios skyriaus.

Iš Plocko (Lenkijoj) praneša, kad 1 val. popietį į pačios skyrių, kur buvo tik vienas viršininkas įėjo 3 žmonės ir atkiskė brauniugus pareikala- vo atidavimo visų pinigų. Viršininkas, bijodamas mirties, neisdriso užpuolikiams priešintis ir atidavė visus pinigus ir markes. Viso labo paimta 317 rublių. Paėmę pinigų, plėšikai sugadino telefoną ir prasišalino.

Gydė, kad sveiką pakarti.

Varšava. — Čionaitinis apskričio teismas nuteisė V. Skrobotą ant pakorimo už saudymą į policiją.

Rugsėjo mėnesyje policija išėjo už miesto kratyti ukinkus. Išėdama iš miesto ji pasidalino į dvi dalis: viena dalis uniformoje ėjo viena puse upės, kita gi, civiliškuose rubuose, — kita puse. Ant pievos, paupų, sėdėjo du vyrai. Prisiartinus prie jų policijai, jie greitai pakilo ir šovė. Vienas policistas tuojaus krito. Prasidėjo abelsas šaudymas, kurio pasekmėje vienas iš sėdėjusių liko užmuštas, kitas gi sužeistas. Tuo antruoju ir buvo V. Skrobotas. Policija jį paėmė į ligonbutį ir gydė kelis mėnesius. Kada Skrobotas pasveiko, tapo pasmerktas ant pakorimo.

Atrasta sandėliai priešvaldiškos literatūros.

Peterburgas. — Policija nuo seniai jau patėmyjo, kad Peterburge ant gatvių parduoda daugybę nelegalios literatūros. Nors pardavėjai buvostropiai sekami, bet tas neatnešė jokių pasekmių. Galų-gale policija sužinojo, kad priešakyje platinančios priešvaldišką literatūrą organizacijos yra tulas kaimietis Ignatjev vardu, neturintis jokio kito užsiėmimo, kaip pardavinėjimą knygų ir laikraščių. Tasai Ignatjev suorganizavo kuopą, kuri susideda išimtinai iš 15-18-mečių vaikų. Susėkta, kad minėtas Ignatjev ir visi tie vaikai susirenka į arbatinę, ant Roždestvenskio gatvės. Arbatinę apsupta ir suimta Ignatjevą su keturiais vaikais. Pas kiekvieną atrasta pluoštas brošiūrų ir laikraščių. Gavus siulą į rankas policija surado ir kamuo- lį. Tuoju susekta keli sandėliai knygų. Vienuose namuose du kambariai buvo prikrauti iki lubų knygų ir knygų.

Madriz Nicargnos prezidentu.

Dr. Jose Madriz liko išrinktas Nicargnos prezidentu, vieton buvusio Zelaya. Vietą užėmė gruodžio 21 d. Iš viešųjų jis pasakė susirinkusiai miniai prakalbą, kurioj zadėjo ginti laisvę žodžio ir žmonių lygybę. Svarbiausia jo uždutis yra: „Visiems lygios tiesos“.

ŽINIOS IŠ VISUR.

Vaisėdžių „kryželystė“.

Iki šiol buvo žinomu tik vegetarizmas, kurio išpažintojai, vegetarai, nieko į burną neima apart vaisių ir daržovių. Dabar gi atsirado jau sanlenktininkai — vaisėdžiai (frukteriai). Visų pirmausiai jie pasirodė Londone. Šalininkai, esą, atsiliepė iš 48 šalių ir kolonijų. „Vaisėdžių maistas, tai žmoniškas ir gamtiškas maistas“, pasakė vaisėdžių organizatorius. „Jis susideda iš grūdų, riešutų, vaisių teip šviežių, kaip ir dziovintų; pri- taitytas gali but su pienu, kiaušiniiais ir medum. Jis yra sveikas ir švarus, be jokių bakterijų ir ligų...“ Kokis skirtumas tarpe vieno ir kito, t. y. vaisėdžių ir vegetarų — pakol kas da nežinia; pamatai, rodos, tie patys: vieni priešingi žudyti gyvulius ir valgyti jų mėsą ir kiti priešingi.

Sufražistė daužo kalėjimo langus.

Liverpool, Anglija. — Tula Miss Selina Martin tapo nuteista 2 mėnesiams kalėjimui užtai, kad laike sufražisčių demonstracijos buvo su kitomis suimta ir laikinai uždaryta kalėjiman išdaužė langus.

Duria Kynų viešpatij.

Shanghai. — Lipant iš karietos tuoma laikiniam Kynų valdytojui, kunigaikščiui Čun, buvęs senoji karaliaus virėjas smeigė jį peiliu ir sužeidė. Visam Pekine sumisimas.

Krito 2,600 žmonių.

Bluefields, Nicaragua. — Gruodžio 23 d. gen. Estrada, revoliucionierių vadas, galutinai sumušė buvusiojo prezidento Zelayos kariuomenę. Ant mušio lauko iš abiejų pusių krito 2,600 žmonių. Zelayos generolas atidavė ginklus. Mušis turėjo vietą po Rama.

Gyventojai džiaugiasi pergalejimu prieš, bet tą džiaugsmą graudina dideli nuostoliai kariuomenėj. Kova ėjo krumose ir atžalose. Prie pergalejimo zelayiečių daug prisidėjo gen. L. Mena kuris žaibo greitumu apsupo priešą iš abiejų šonų. Jo kariuomenė mušėsi 5 valandas, ir pergale jo tik tuomet, kada šturmu tapo paimtas kalnas Talumbia. Išmuštas iš tvirtos pozicijos, generolas Gonzales pasitraukė iki Reerco.

Revoliucionieriai nepasikakino tuomi. Po kelių valandų jie užpuolė ant Gonzales su dviguba energija. Gonzales spėkos siekė 1,900 žmonių. Tiek pat spėkų turėjo ir užpuolantieji.

Didelė eksplozija.

Neapolis, Italija. — Netoli Caserto, sprogtančios medegos dirbtuvėj atsitiko baisi eksplozija. Penki žmonės liko užmušti, o penki išmesti į padanges nežinia kur nupuolė ir jų kunai da nesurasti.

Geras pavyzdys.

Paryžius. — Vienas iš vietinių kapitalistų, turėjęs artimus santykius su mirusiojo Belgijos karalium Leopoldu, tvirtina, kad Leopoldas paliko 52 milijonų dolerių.

Karalius socialistas.

Paryžius. — Mirusio Belgijos karaliaus Leopoldo vietą užėmė jo sunus Albertas. Iš tos priežasties popiežiaus sekretorius, kardinolas Merry Del Val, atsiuntė Bruselen (Belgijos sostapilė) popiežiaus pasiuntiniui telegramą, kuriame praneša, kad atėjusi zinia, jog Albertas užima sostą. Ryme padarė nesmagų įspūdį, nes jis, Albertas, esąs „bedieviu“ ir simpatizuoja socialistams. Todėl kardinolas prašo pasiuntinio pasirūpinti, kad įtraukti jauną karalių į katalikiškąją sferą, idant jis užbaigtų pradėtąjį jo tėvo darbą ant katalikiškos dirvos. [O tas darbas, tai kolonizavimas šalies Kongo, platinimas tarp tenatinių mūrinių katalikybės ir lupimas jiems kailio. Red.]

Pasikesinimas ant ministrų pirmininko.

Bukarest, Rumunija. — Gruodžio 23 d. kesintasi ant ministrų pirmininko, Brantiano, gyvasties. 3 val. vakare, kada Brantiano grįžo namo, prie jį prisiartinio darbininkas ir paleido tris šuvis. Brantiano liko sužeistas. Šovėjas suimtas.

Žemgalio „atradėjas“ slapstosi.

Brusela, Belgija. — Daktaras Cook, užgėdintas šiaurinio žemgalio atradėjas, kuris čia viešėjo jau keletą sąvačių, gruodžio 22 d. dingo be jokios žinios. Spėjama, kad jis slapta išvyziavo Anglijon.

Orlaiviai kuriuomenės reikalams.

Paryžius. — Valdžia įnešė į parlamentą užmanymą, kad iš valstybės izdo paskirti 100,000 frankų nupirkimui kariuomenės reikalams orlaivių.

Audra ant jurių.

Londonas. — Pribuvę čia iš Amerikos garlaiviai praneša, kad laike jų kelio ties ant jurių siautė baisi audra. Iš tos priežasties beveik visi laivai pavėlavo.

Nesmagumas serbų seime.

Belgradas. — Serbų seime vienas pasiuntinys padarė didelę... kianlystę: jis įnešė, kad Serbijos karalius atsisakytų nuo sosto. Pirmininkas, nenorėdamas tą įnešimą priimti, neleidė nė per balsus, o laikraščiai, kurie pranešė tati visuomenei, tapo konfiskuoti.

Didelė eksplozija.

Neapolis, Italija. — Netoli Caserto, sprogtančios medegos dirbtuvėj atsitiko baisi eksplozija. Penki žmonės liko užmušti, o penki išmesti į padanges nežinia kur nupuolė ir jų kunai da nesurasti.

Geras pavyzdys.

Paryžius. — Vienas iš vietinių kapitalistų, turėjęs artimus santykius su mirusiojo Belgijos karalium Leopoldu, tvirtina, kad Leopoldas paliko 52 milijonų dolerių.

IŠ AMERIKOS.

Ir vėl kapitalizmo aukos.

Herrin, Ill. — Gruodžio 22 d. anglių kasykloj „A“, pri- gulincioj Chicago and Corterville Coal kompanijai, eksplodavo gazai ir 8 darbininkai likos užmušti, o 400 tik per plauką paspėjo išsigelbėti.

Ekspliozijos priežastis — neapsaugotos lempos.

Grazins darbininkus.

Washington, D. C. — Darbo ir vaizbos departamento sekretorius prisakė, kad 28 darbininkai, kurie liko sulai- kyti ant Ellis Island dėl stoko reikalingų parodymui pinigų, būtų sugrazinti Euro- pon atgal.

Ižeididimas Amerikos mokslinčių.

Washington. — Admirolas Schley padavė užmanymą, kad ir kamandieriaus Peary'o dokumentai kaslink atradi- mo žemgalio būtų nusiųsti pertikrinimui į Kopenhagos universitetą, kaip buvo nu- siųsti daktaro Cook'o, nes amerikona neesą užtektinai apsipazinę su tokiais daly- kais. Tokis užmanymas neap- sakomai ižeidė Amerikos mokslinčių. Washingtone pasidarė didelis triukšmas.

Kova su plėšikais.

Chicago, Ill. — Plėšikai kas kartas pradeda elgtis vis drąsiau. Nėra tos dienos, kad Chicagos mieste nebūtų kas nors apiplėstas.

Gruodžio 24 d. apie Halsted ir Madison gt. detektivai turėjo tikrą mušį su dviem plėšikais, kurie užpuolė ir apiplėšė du žmones, o minėti detektivai pradėjo juos sekti. Kada plėšikai patėmyjo, kad juos seka detektivai, pradėjo šaudyti iš revolverių. Detek- tivai teipgi šuvis atsakė. Iš viso paleista apie 20 šuvių. Galų-gale plėšikai pasislypė. Vėliaus suimta 2 įtariamios ypatos.

Bryan serga.

Jacksonville, Fla. — Wil- liam J. Bryan atvaziavo čia prakalbas laikyti ir staiga apsirgo. Daktarai sako, kad bus plaučių užsidegimas.

Parduoda savo lavoną.

Baltimore, Md. — Viena- me iš vietinių laikraščių pa- sirodė pranešimas, kad tula moteris parduda už \$10 savo kuną po mirties. Kaip prie- zastį to pardavimo paduoda, kad yra labai vargingam pa- dejime, neturi už ką nupir- ki vaikams nė maisto, nė dra- panų ir neturi iš kur paimti pinigų. Vyras jos liko suzeis- tas fabrikoj ir ilgai jau serga negaudamas jokios pašėlos.

Policija kankina suimtus darbininkus.

Spokane, Wash. — Išleis- tas iš kalėjimo darbininkas Buechel, kuris buvo suimtas 7 d. lapkričio už prakalbų laikymą, pasakoją, kad poli- cija nuvedus jį į nuovadą baisiai sumušė. Du mėlynis-

liai vedė už rankų. o trečias ėjo priešakyje. Priejus prie kalėjimo durų, policistai pra- dėjo jį mušti lazdomis. Smugiai buvo teip baisyus, kad jam tru- ko žando kaulas Buechel par- puolė be žado. Policistai ėmė- tį jį celen ir uzrakino. Ant rytojaus buvo teismas ir pas- merkė ant 30 dienų kalėjim- man.

Gazas išmetė žmogų per langą.

Brockton, Mass. — Charles Bush tapo išmestas per langą ir nuklė 20 pėdų, kada spro- go gazinė dūda. Darbininkas sunkiai sužeistas.

Jaunąjį primušė per vestu- ves.

Waltham, Mass. — Louis Ale- xander, jaunavedis, tapo su- muštas per vestuves ir su per- skelta galva nuvežtas į ligon- butį; jo ūsovei išmūsta akis.

Peštynės dėl merginos.

New Britain, Conn. — Tu- las Juozapas Valta, nors se- noj tėvyneį turėjo pačią ir vaikus, įsimylejo į R. Damb- rauckiutę lig ausų. Šiomis dienomis jis atėjo pas Damb- rauckiutę į namus ir rado pas ją Tamošių Kačinskį. Valta užpykęs šoko su kumščiomis ant savo konkurento ir pra- sėdėjo peštynės. Mergina pa- saukė policiją ir Valta tapo snareštuotas. Bet negana to. Valtos draugas pasiryzo at- keršyti už tai Dambrauckiutei ir įsiveržęs į jos namus pradėjo ją mušti. Ant galo ir tas liko suimtas. Abudu ga- vo sėdėti už groty ir užsimo- kėjo po 5 dol. baudos.

Stuvėjų streikas.

Philadelphia, Pa. — S-kda- mos New Yorko sinvėjų pa- vyzdį, Philadelphiajos sinvė- jos teipgi sustreikavo. Sinvė- jos reikalauja pakelimo užmo- kesties ir pagerinimo darbo sąlygų. Streikuoja į 15 + 1- stančių darbininkų.

Pasimirė „stebukladaris“.

Indianapolis, Ind. — Šiomis dienomis čia pasimirė Alzer- terno Wintermut, plačiai žino- mas kaip burtininkas ir ste- bukladaris.

Kambaryj, kur jis daryda- vo visus „burtus“, atrasta daugybė įvairių daiktų, ku- riais apgaudinėdavo tamsius žmones. Ant sienų kabėjo vir- tine įvairių žolių, padabintų visokiais žibučiais. Patrankus už siulo, jie kalba kokią tai „slaptą kalbą“. Stalčiuje at- rasta dežutės su paprastais pelenais, kuriuos jis pardu- davo lengvatikiams po \$ 1.00 už dežutę. Ant grindų gulė- jo kruva konvertų nuo atple- šitų laišku, kas liudyja, jog tas burtininkas darė gerą „biznį“.

Pranešimas.

Metinis susirinkimas Tėvynės Mylėtojų Draugystės No. 1, Chicago, Ill., bus 2 d. Sausio 1910 m. Visi nariai teiksitis pributi. Komitetas.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu.

— Ar žinai, Maikie, aš ketinu važiuoti jau į Lietuvą.

— Linkiu tau laimingos kelionės tėve.

— O kaip tu sakai, ar užsimoka, ar ne?

— Tas priguli nuo tavo nuro, tėve, bet aš sakysiu, kad geriau nevaziuoti.

— Kodėl? Ar manai, kad laivas nuskęs?

— Visai ne. Aš manau, kad Lietuvoj tu visai dabar nereikalingas.

— Kodėl?

— Todėl, kad nieko nauingo parvežti Lietuvon tu negali. Išvaziavai da jaunas ir tvirtas, Amerikon atveži sveikatą ir spėką, bet viską čia prazudei, palikai girtuokliu ir valkata. Lietuvos žemei tavo lavono, išmirkyto aluje, nereikia.

— Aš, vaikel, da ne lavonas, o kad aš išgeriu, tai mano dalykas. Tu sakai: aš valkata, — o kas tau darbo? Iš valkatų yra ir gerų žmonių. Aš žinau, kad Lietuvos žmonės labai gundoja parvaziavusius iš Amerikos, o ypač tokius, kaip aš ve, kurie megsta pasikalbėti.

— Jei butum susidėjęs keltą šimtų dolerių, kad butum pramokęs kokio amato, o parvaziavęs užsidėtum dirbtuvę arba krautuvę, tai tas būtų naudinga ir galėtum kitiems duoti gerą pavyzdį: toks darbas prisidėtų prie pakelimo Lietuvos gerovės; tuomet sakysiu: važiuok, tėve! Bet jei tu parvaziavęs pasakosi, kiek čia alaus išgerdavai, kiek sykių buvai areštuotas, tai geriau nevaziuok.

— O gal ir tavo teisybė. Na, tai nevaziuosiu, nes prieš to aš bijau da, kad ir laivas nenuskęstų, tuomet prazūtų. Susivienijime mano ir posmirtinė. Na, tiek to... Bet aš pykstu ant tavęs, vaikel, už įveidymą mano ypatos.

— Kuomi aš tave įveidžiau?

— O gi lavonu pavadinau.

— Ar tu žinai, tėve, ką tas žodis reiškia?

— Tas reiškia negyva žmogų, o aš mirti da nenoriu.

— Kas iš to, kad tu da kruti? Tas nieko nereiskia, tėve. Žmogaus gyvenimas tik tuomet yra gyvenimu, kada iš jo yra nauda jam pačiam ir kitiems, kada jis gali sveikatai protauti ir atlikti naudingą darbą, bet tu nieko negali: protas tavo jau miręs ir, nors tu da kruti, tave galim vadinti jau lavonu.

— Tai tu sakai, kad aš jau ne proto neturiu?

— Neturi, tėve.

— Tai reiškia, aš neturiu smegenų?

— Turi, tėve, smegenis, bet jos užnudo nūtos degtinė ir negali jau veikti.

— Kaip matau, tai tu nori mone už kvailį pastatyti. Bet klysti, vaikel. Aš protą turiu labai gerą ir kaip pradedu mąslyti, tai viską žinau, tik bėda, kad aš rašyt nemoku, prirašysiu daug knygų ir galėčiau augstai savo tautą pakelti, ypač, kada Sterlingo išgeriu.

— Gali but, tėve. Žmogus, nazai žinantis, visuomet mano, kad jis viską žino, o ypač, kada nuo Sterlingo jo akis pradeda rodytis ožiai.

Gyvybės pajiega.

Pradžia, augimas ir energija gyvų daiktų, anot Tyndallo, visada patraukė atidą protaujančių žmonių. Išaiškinimui paprastai privedavo veikmę savotiškos pajiegos, nepanašios į pajiegos veikiančias negyvoje medegoje. Tą pajiega vadindavo, gyvybinę spēką. Manoma buvo, jog po jos įtekme auga ir formuojasi augmens ir gyvūnų. Paskutiniuose laikuose ta nuomonė persikeitė. Pazangiausi mokslų žmonės skelbia, jogei jie suradę pradinį pajiegos šaltinį, nuo kurio paeina visokia pajiega; ir tas šaltinis yra ne viršgamtinė esybė, bet tas pats rezervuaras, iš kurio sėjama neorganinė pajiega. Trumpai sakant, yra darodita, jog visa energija, kurią mes gauname iš augalų ir gyvūnų, paeina nuo saulės.

Augmenyse ir gyvūnuose nesitveria nauja pajiega. Visas spēkas raumenų žmogaus ir gyvūlių, taip lygiai kaip ir pajiega degančios medegos, paeina nuo saulės.

Daugeliui žmonių kaitra ir šviesa išrodo dalykų visai skirtu nuo mechaninės pajiegos. Bet ištikrųjų viena gali pereiti į kitą. Medis triūnamas įkaista ir užsidega; kalant geležį, ji įkaista ir šviečia. Tokiu būdu kalvis su kaju, kurį jis vartoja su pagalba savo raumenų, padaro ir kaitrą ir šviesą. Jeigu tokią pajiegos bus labai daug, tai iš jos galety pasidaryti saulės kaitra ir šviesa. Ištikrųjų kaip kurie mano, jog saulės kaitra pasidaro nuo puolimo meteorų. Ar taip ji pasidaro ar ne, bet reikia pripažinti, jog tas gali palaikyti jos kaitrą. Jeigu tad nuo saulės paeina ta pajiega, kurią vadinam gyvybe, išeina, kad mechaninė ir gyvybinė pajiega gali but to pat paejimo.

Kokiu gi tad būdu gali saulė buti šaltiniu pajiegos, kuria mes gauname iš augalų ir gyvūlių? Paaškinsime pavyzdžiu.

Vanduo iš marių gali pakilti į augštumas, o paskui gali pulti žemyn paveikslė upės arba ledų slinkimo. Vėla tas vanduo gali suklikti masiną, malūnus, bet visa ta pajiega yra panaudota pajiega, išskėlus vandenį į augstas vietas, iš kur jis paskui puola ir atlieka darbą. Masinos nesutveria pajiegos; darbas atlieka mas puolančio vandens yra tik padalintas ir išskirstitas darbas, kuriuomi vanduo buvo iškeltas augštyn.

Tokiu lygiai būdu pajiega augalų ir gyvūlių yra apsi-reikšimu saulės pajiegos. Saulė su savo pajiega perskirta atomus sudėtinųjų kūnų. Patraukimas atomo prie atomo, yra pajiega panaši į pajiega, kuri traukia akmenį prie žemės. Jeigu suvartosi darbą pakėlimui akmens į augštį, tai akmuo turės savyje pajiega pulti prie žemės ir atlikti darbą. Tokiu pat būdu atoma augalų turi savyje paslėptą pajiega, kuri ir išreiskia, kada mes tuos augalus sunaudojam. Taigi augmens surenka saulės pajiega. Gyvūlys suėda augalą, įkvepia oksigeną ir jo kūnu augalo anglis susijungia su oksigenu ir išduoda šilumą.

Grįžtant vėla prie puolančio vandens, pajiega išsireiskia įvairiose formose pagal tą, kokia masinerija bus pakelėj pastatyta. Taip lygiai saulės pajiega padaro įvairius apsi-reikšimus pagal įvairumą molekulių, ant kurių ji veikia. Skirdama anglį ir oksigeną, vienam atsitikime pagim-

do kopustą kitam arzuolą. Taip lygiai jungdama anglį ir oksigeną vienam atsitikime mezga varlės mezginį, kitam žmogų nulipdo.

Medega, iš kurios susideda žmogaus kūnas yra ta pati iš kurios susideda žemė, akmenis, vanduo ir oras. Ar pajiega tverianti gyvą medegą skiriasi nuo pajiegos tveriančios negyvus sujungimus? Ant to klausimo šiaandienis mokslas atsako, jog pajiega ta pati, tik kombinacija neorganinių spēkų į organinius kas yra paslaptis iki šiol neišaiškiuta.

Kiekviena dalis gyvūlio kūno gali buti paversta į negyva medegą. Mes galim sau taip lygiai perstatyti, kad panašiu būdu bus galima kada nors iš negyvos medegos subudavoti gyvą. Jeigu daleles žmogaus kūno surinkti, sudėti jas tokioj lygiai kombinacijoj, kaip jos yra žmogaus kūne, tai galimas daigtas, jog išėty mananti esybė. Iki šiol visgi nėra nusisekę suvertinti ne prasčiausio gyvūno, ne pačios protoplasmos. Ir negali nusisekti, pakol nebus gerai ištirta sudėtinės dalelės, taip lygiai, kaip meh-nikas negali sudėti masinos, kurios konstrukcijos jis nepažįsta.

Gyvybės tyrinėjimui prigelbtu tyrinėjimas mirties. Kartais esti labai sunku atskirti gyvą nuo negyvo arba matomai numirusio. Vienas iš idomiausių gyvūnų yra ap-rasytas Verworno „tardigrada“. Išdiovintas jis susitraukia, oda susitraukėja, išnyksta visokia forma ir ji sunku atskirti nuo grudo arba akmenuko. Tokiam padėjime jis gali buti keletą metų permainos. Jeigu jį suvilgyt, gyvybė povaliai sugrįžta, sugrįžta pirmesnėji forma, ir jis pradeda gyventi ir judėti. Tokiu pat būdu augalų sėklos užlaiko gyvybę daugel metų. Tokiuose atsitikimuose nėra lengva atskirti gyvą nuo negyvo.

Be ir atsitikime mirties nėra lengva nutiesti rubežų tarp gyvo ir negyvo. Kasdieniniame gyvenime mes nerandame sunkenybės atskirti gyvą nuo numirusio. Žmogų skaitom numirusiu, kada jo širdis nustoja plakus, kad jis nustoja kvėpuvęs. Bet tyrinėjant arčiau mes pamatysim, jog kaip kurie gyvenimo apsi-reikšimai pasilieka ir po mirties. Teisybė, žmogus numiršta nejudama, guli ramus. Bet raumens da keletą valandų pasilieka jautrus ir atsliepiamas darbinio, kojos ir rankos paezintos juda, ir tokiu būdu parodo gyvybės ženklus. Ant galo ateina momentas, kada raumens patys susitraukia — tas yra mirties pastyrimas. Bet ir tuomet kūnas nėra visai negyvu. Tik kaip kurie dalykai, kaip smegenis ir raumens neparodo gyvybės ir po raumenų sustingimui. Kokį gi tad momentą galima pavadinti mirtimi? Matomai nėra tikro rubežiaus, yra tik laipenisškas perėjimas iš vieno stovio į kitą.

D-ras F. Matulaitis.

Įeinant traukiniui į poze mį, konduktorius sušuko:

— Šis potemis penkios mylios ilgio. važiuosim juo 10 minutų.

Ir staiga sutemo. Traukinys pralėkė po žemę į pusę minutų.

Regykla buvo nepaprasta: 12 merginų sėdėjo vyrams ant kelių, 14 merginų buvo pakibusių vyrams ant lūpų ir apie porą tuzinų buvo arti prisiglaudusių.

Sielos nemirtin-gumas.

Mēs pripažįstam, kad žmogus turi sielą (dusią). Mēs žinome, kad kiekvienas žmogus turi numirti, ir todėl kyla klausimas, ar vienkartinis kūno numirta ir siela?

Krikščionių mokslas, jeigu jį mokslu galima pavadinti, aiškina, kad žmogaus siela yra nemirtinga. Kūnas sielai netik nėra reikalingas, bet jis yra jos apsunkinimu, jis yra kalėjimu, kuriame siela turi kankintis.

Sielos nemirtingumas reiškia jos amžiną buvimą po mirties.

Su tuo mēs pilnai sutinkame, bet negalime sutikti su krikščionių nuomone, kad sielai kūnas nereikalingas. Negalima sutikti dėl to, kad tas netik juokinga, bet priešiinga gamtos tiesoms.

Jeigu sielai kūnas nereikalingas, jeigu jis yra jai kalėjimu, jei kūnastik molio šmėtas, tai kokiu būdu ta dieviškoji siela į tą molinį kalėjimą patenka? Kam sielos apsi-gyvenimas kūne reikalingas? Kur žmogaus siela buvo, kol jis nebuvo da gimęs? Jeigu ji neturi nieko bendro su kūnu, tai pavelykit mums užklausti kaip tas yra, kad žmonės ant žemės dauginasi, ir kiekvienas vis turi sielą? Čia reikia suprasti, kad sielų yra daug ir kaip tik žmogus užgema.

Tuojaus viena ir ateina pas jį. Bet jeigu žmogus yra apsunkinimu, tai kasgi gali sielą priversti prie to? Ir klausimas, ar sielos teigip veisiasi, kaip žmonės, ar ne? Jeigu nesiveisia, o žmonės vis platinasi, tai užėina abejonė, ar nepitruks jų kada nors, ir ar ne reikės žmonėms be sielų gyventi? Šiaandien ant žemės gyvena 1,440,650,000 žmonių, o apskritai imant, kiekvienas žmogus gyvena tik 45 metus, taigi 45 metus miršta vienas milijardas, 440 milijonų ir 650 tūkstančių žmonių, arba apie po 32 milijonai ir 15 tūkstančių kasmet. Jeigu po tiek miršta, tai gema da daugiau. Tokiu būdu kasmet reikėtų po 32 milijonų su viršum naujų sielų. Argi tas nejuokinga?

Norint išaiškinti kokius siela turi sątikius su kūnu, turim truputį apsisitoti ant to, ką reiškia žodis „siela.“ Jeigu tas žodis reiškia ką nors egzistuojančio, tai jis yra nekas kitas, kaip tik gyvastis ir pajauta, kuria mēs viską atjaunčiame ir misliname. Mano siela, tai mano mintys, mano jausmai, svajonė, išmintis, valia ir t. t. Argi gali but jausmai be kūno? Argi kūnas gali but kalėjimu jausmams? Ar gali but gyvastis be kūno? Ar gali but kūnas priešingas gyvasčiai? Negali — negali, nes tai priešinga gamtos tiesoms.

Kūnas be sielos yra medega, o siela be kūno — niekas. Bet kadangi medega tankiai maino savo pavyzdį, tai mēs ir sakome: kūnas mirtinas daiktas. Bet toks pasakymas nėra teisingas, nes medega yra amžina: šiaandien ji yra žmogaus pavidale, vėliau bus medias iš jos, ir kada ji išsidėsto į mazas daleles, kartu su ja išsidėsto ir siela; taigi teisingiau būtų, jei mēs pasakytumėm: kūnas yra amžinas, tik siela numiršta.

Gali but, kad ir tokiame pasakymui galima ką nors užmesti, nes galutinai siela nenumiršta, jeigu ji pasilieka pasidalyjusiose kūno dalelėse po jo „mirties“, bet tą pasakymą galima teisint tuom, kad jos buvimas pasilieka tuomet be jokio efekto arba, kitais žodžiais sakant, nesimato jos apsi-reikškimo.

Taigi, kada žmogus numiršta, jo kūne įvyksta dezorganizacija (suirimas) sielos, kuri užsidaro celėse (celėmis vadinam nesidalyjančias jau kūno daleles) ir neatlieka jokios bendros veikmės. Tas pats yra netik su žmogum, bet ir su kitais gyvūnais, o pagalios ir su augmenimis. Kiekvienas daiktas pasensta, pasensta ir kūnas, pavargsta jo celės ir nustoja veikus — dūstoja tuomet žmogus gyvenęs. Jis subyra į dulkes, kuriose išlis ir gyvena jo siela; laikui bėgant jos susijungs su celėmis kitokio gyvūno ir vėl užsimęs tarp jų gyvastis, ir vėl musų kūnas ir siela gyvens — gyvens gal medij, keturkojijje, o gal tokiame pat žmoguje.

Isto visko mēs išvedame, kad kūnas sielai reikalingas, be kūno negali but nė sielos. Kūnas — tai sielos namas ir ji su juo niekad nepersiskiria. O siela yra amžina vien tik dėl to, kad amžinas yra kūnas.

Iksas.

Ant ežero kranto.

Jie trys sėdėjo ant augšto ežero kranto. Buvo grazi pavasario naktis. Per dangų vėjų genami plaukė palsi debesiai užklodami pusę mėnulio, kuris nedrąsiai leido savo silpnus spindulius ant žemės. Aplinkui viskas zaliavo. Apačioj mlynavo tyras ežero vanduo, kuriame atspindėjo žaliuojanti krautai su karklų krumais. Jonas Lierovas labai buvo užsimastęs.

— Jonai, pasakyk tu man, delko tu po šių vazinėjimų taip persimainei? — Užklauso Albinas Spurgis.

— Kame? — po valandėles, yt per sapną prabilo Jonas.

— Visose paziurose.

— Neuoromis žmogus turi persimainyti, kada gerai prisiziuri į tą gyvenimą.

— Kągi tokio radai tame gyvenime, pabriedama, tame gyvenime? — prafarė Izabelė Agonaitė.

— Aš nieko jame neradau, apat tuščių kentejimų.

— Tai tu, Jonai, į nieką netiki? — klausė Albinas.

— Į ką galima tikėti?

— Į laimę, meilę, ateitį. Ar maža į ką galima tikėti? — Su pasiskubinimu sakė Izabelė.

— Teip, pas jus daug yra laikinių tikėjimų, bet ką jus iš to turite?

— Kaip sau nori, bet gyvenimas nėra toks baisus ir žiaurus. Jame yra smagios ir laimingos valandos.

— Laimingos valandos! — su ironija atkartėjo Jonas. — Ir dėl tų kelių laimingų valandų verta gyventi, ir teip brangiai mokėti už jas; bet, pasakyk, kame jus randat tas laimingas valandas?

— Meilėj, — atakė Agonaitė.

— Meilėj? — Aš netikiu į amžiną meilę. yra tik akimirkinis meilės, o dėlto akimirkinio neužsimoka mylėt.

— Be meilės sunku gyventi.

Per daug šaltas gyvenimas atrodė, — sakė Albinas, — turbut nors kokia meilė.

— Teip, sakysit liandį mylėt! Koks puikus, ideališkas gyvenimas! Liandį mylėt, kiek tai garbės. Cha, cha... — pasityčiodamas kalbėjo Jonas Lierovas. — Užmiršt savo asmenišką gyvenimą? Žinoma, tik prisidengt tuom? Ne, vyručiai, aš noriu atvirai sau gyventi: aš su žmogus, aš trokštu ypatingos laimės.

— Jei tu nori ypatingos

laimės, jei tu trokšti smagumų, tai artink tuos laikus, nerusyk tuoj duobėj. Ypatiskas gyvenimas, tai tik klaidžiojimas tamsoj. Ypatiska laimė ar meilė, tai tik laikinė laimė. Jei tu nori but ant puotos ar triumfo visos žmonijos, eik į liandį, skelbk ten žodį meilės, vėsk ją prie vargų rojus. Kovok, tik ne su kardu geležies, bet su kardu meilės, vėsk visą žmonių pirmy. Tu zadink ją iš gilaus miego, išlysk iš tos užnuodintuos duobės, eik į atmosferą tyro oro. Tam varge žmonių rasi visą tą, ko trokštata tavo širdis, ko trokštata tavo siela. Ten visa poezija. Ten siekis gyvenimo, — karštai kalbėjo Albinas.

Visi nutilo. Tyla viešpatavo ir laukuose. Toli pievose sugyvo pėmpė, pakilo angstyn, skridama ties jūgalomis parodė baltą papilvę ir nusileido plesnodama sparnais į rugius. Šiltas pavasario vėjas putė judindamas karklų krumus ir šiurindamas žolę.

— Teip... visas gyvenimas tai virdulys, — melancholiškai kalbėjo Jonas Lierovas, — jame viskas kruta, verda iriaisi pirmyn. Vieni kila į augštybes, kiti puola žemyn. Vieni įgyja garbę budami neverti jos, kiti vargsta visame savo gyvenime visai nežinomi, tik kada numiršta, tada pajunta, kad jame daug ko nustojo. Tada tik pina lauros vainikus, tada tik stato jam paminklus, bet jau jis to neatjaucia, jis išlis dregnuos kapuos. Treti leidžia gyvenimą visuose smagumuose. Kiti užsistoja už visų paniekinimą žmonių, gyna jos tiesas ir tą visą darbą varo neištikros meilės, o vien tik dėl garbės ir matydami iš to gerą pelną. Žiurint į tą visą, kila klausimas, kas rista tą žmonių į kruvą? Ar meilė, ar neapykantą? Nes visi mušas, veržias pirmyn, viens kitą smaugdami. Vieni zuvo dar nepargavę viso raugo gyvenimo, nepradėję gyventi, kiti viduryj keliones... Vieni, lyg alkani zverys, užpuola vienas ant kito ir kiekvienas stengiasi but geresniu už kitus. Tamsioj naktij pasirodo kokis nors šviesus spindulys, jį tuojaus išnaudoja, arba žiaurus šaltas vėjas užgesina. It audroj, bangos juroj mušas į krantą noredamos išeit iš savo vėžės, bet veltui... Per daug purvo, per daug raugo... Toli gražu! Panaikinkit melą, ištraukit su šaknimis visą neapykantą, apgaudinėjimus, tada sekit grūdą meilės, skelskit spindulius šviesos. Išdirbkite pirmą dirvą, tada tik laukit gery vaisių!...

— Aš eisiu į liandį ir ką aš jai duosiu? Savo protą, išmintį? O jei pas mane to nėra, aš tam da nepasirengęs? Sakysit, spēką savo, kovoti? Ir be manęs jų yra milijonai! Ir kas mano fiziška spēka ar energija prieš jų energiją? Pas mus niekadados nebuvo ir nebus tokios energijos, kokia pas juos. Ar nors vienas iš mus galety gyvuot tokiose sanlygose, kokiose jie gyvena? Ir teip jiems fiziškos spēkos nereik, reik jiems protiškos spēkos, neskit jiems tą. Jeigu jų juseinate į žmonių, ne galutinai prisirengę, ne su kriticomis mintimis, tai jus nekas daugiau, kaip tik išnaudotojai žmonių. Jūs einat į liandį tik prisirengę melnot, o sunkioj kovoj diskalki apleidžiat ją. Kas nežino tą mus lengvatikę inteligenciją. Jūs einat tik su vienu žodžiu, o širdyje tūstama. Jei einat statyt naują namą visuomenei, tai remkit tvirtą pamatą, kad laike priešų už-

puolimo nesuirtų jis. O Jūs kas? apgavikai liaudies. Jūs einat į ją tik po įtekme ligotos iliuzijos. Jūs einat į ją, kad jau tokia mada, teip reik. Ne, vyručiai, geriau apsiurėkit apie save, geresne apskuit save atmosfera, apskuit save ištikimais draugais, prirenkit tvirtesnius veikėjus dėl būsiančio revoliucijos triumfo! Nesilykit kiekvienam pakelėviui savo silpnas pažiras. Geriau pamastykit apie priedermę kas link liaudies, kuriai jūs einat pagalbon. Išsigydykit!... Aš neinu vien dėlto, kad da aš nesveikas; neinu dėlto, kad nesubrendau; neinu dėlto, kad nepažįstu savo „aš“. Liaudis reikalauja tvirtų paziurų, o ne ligotų! — Pabaigė Jonas kalbet. Visi nutilo. Ant dangaus pradėjo breksti aušra. Visi pakilę traukė namon.

Jonas Beširdis.

KORESPONDENCIJOS

St. Louis, Mo.

Kalbėjau su mieste „Public Library“ užveidetojom, kuris mielai norėty matyt „Keleivį“ ir katalogą jo knygų; jįsai šiaip man pasakė: „Jeigu matysiu, kad vietiniai lietuviai megsta atsilankyti ir skaityt laikraščius, tai miestas partrauks už kelesdešimt dolerių ir lietuviškų knygų į šį knygyną.“

Taigi, lietuviai, lankykitės kuodaugiausiai ir reikalan-kit lietuviškos literatūros, o miestas parupins. Knygyno adreas toks:

14th Str, Cor Cass Ave.,

Public Library,

St. Louis, Mo.

K. Rutkus.

Philadelphia, Pa.

Kaip visur, teip ir pas mus svieto bruzdėjimas prieš Kalėdų šventę.

Kunigams pinigų dalinimas tas pats, kaip ir visados; tik dabar tas vadinasi „prezentu“.

Pazvelgus į didesnes miesto gatves, neapsakomas išrėdymas visokiais niekniekais krautvių langų daiktas nieko nevertas, dabar padėta kaina tris, keturi deleriai. O jau svieto, negalima nei prasierzti. Mat, amerikoni mada pirkti vieni kitiems prezentus (dovanas) ant Kalėdų.

Be ir musų tautiečiai nepasiduoda svetintaučiams, ir jie teip pat daro. O ypač tingai vakiniai merginoms. Juokingiausiai atrodo da neseiniai pribuvusieji iš Lietuvos. Iš tokių krautvių savininkai, kai nemazai pasinaudoja paroduodami jiems niekniekius už gyvą pinigą.

Nemislykit vaikinai, kad aš jums pavydžiu, kad jūs perkate merginoms dovanas; aš da iš savo pusės patariu jums pirkti, tik ne tokius niekus, kaip kad šiaandien jūs perkate. Nupirkite savo draugams ar draugėms ant ateinančių metų laikraštį, o tai bus pagirtina dovana; tokiais prezentais galima apsi-iesti patiems ir tuomi sušelpsiame savo literatūrą.

Beje, L. K. Teatrilška grupą 10 d. sausio perstatys didelį t. atrą, „Mindaugį“ Standard teatre ant 12 South St. Taigi to neturim praleisti, nes tok e perstatymai netan-kiai atsikartoja.

A. A. Garliauckas

Kas tai yra, ko niekas nenori turėti, bet jeigu kas tu ti, tas nori laimėti; o kaip laimi, tuomet ir neturi?

Byla

Kaipatsirado darbininkai

(Legenda baudžiosios laikų.)

Vieną šventę popietį susirinko į Vigadinės karčiamą baudžiauninkai ir susėdė aplink stalą: Dirgelis, Turskis, Norkus, Urbonas, Pelenis, Lauškas, Linkus ir Vizgirdis. Šnekučiuoja apie savo bėdas, vargus, apie nezononišką prispaudimą. Sprendžia kas toliau bus? Argi laikai eis vis sunkyn, galvojo jie sau gerdami prastą alų iš pono bravoro, nes kitur eiti buvo uždrausta.

Dirgelis pradėjo eimanuoti. Žodžiai jo gyvai piešė jų vargingą buvį, sunkų pavaldinio likimą, o ypač kumečio ir lazinių ko:

„Vargas mums didelis, kad tie mūsų ponai lupą mum kailį, kaip kokie šėtonai; Diekas tu žmogus ramiai nepasilei, tik prie alaus vargus, kančias užmirši. Kas diena vis tu skubinkis į dvarą. Šventė ateina — į bažnyčią varo. Nėra tau laiko čia ne pasileisti. Numirus, sako, vėl reikės kėntėti. Atiduok viską, ką tik turi gero: Iš jaunos, galvijų ir paukščių pero, Toli prieš dvarą nusimki kepurę, Auką nuvesi stovėd da už durų.

Kelias taisyki ir malkų priveški, Riešutų, grybų ir uogų nuveski; Turtus didžiausius muzikas sukrauja, Pats gi kaip gyvas tik skureta, badauja.

Ir kiekvienas jų teip skunziškai ant ponų ir galvoja, kodėl jiems teip gerai gyvenasi; kiekvienas laužo kaimietišką savo protą, kad išrasti tą klausimą: ant galo jie priėjo prie kito klausimo — iš kur atsirado ponai?

Tame klausime Vizgirdis užėmė balsą ir atsistojęs pradėjo:

„Aš kada tai padavimą girdėjau Ir drūčiai į protą sau įsidėjau. — Verpdama mama tatai kalbėjo, Kaip aš da mažas ant pečiaus sėdėjau:

Svieto pradžioj, kad Dievas Adomus išvarė, Išėjo ant žemės daugybę vaikų jie pridarė.

Norėdams žinoti kaip gyventi jie įprato, Aplankė tuos viešpats į penkioliką metų. Jieva tą dieną vieną sėdėjo,

Adomas arklis ganyti išėjo. Vaikų pamatęs didelį būrį,

Dievas sustojo, stebiasi ir žiūri. Jieva kiekvieną ima už sprando,

Deda ant kelių, plakti juos bando. Dievą pamatęs ji nusigando,

Tuojaus po suolu paslėpė vieną. Antrą už malkų, trečią į sieną,

Kitus į glitą statė, kaip sieną. Visų parodyt Dievui nedrįso,

Kad jam nežinant tiek jų priviso. „Dievas apėjo kiekvieną vis meiliai,

Grįžo prie pirmo ir tarė po eilei: — Tu ant karaliaus sosto sėdėsi,

Tu didžio hetmano vardą turėsi, Tu busi maršalka, tu generolu,

Tu gubernatorium, tu admiralu. Kad aukštus „čins“ jau išdalio,

Kitus paskyrė vaitais ant gmino. „Jieva nudžiugo neiš pasakytai,

Ištraukė paslėptus vieną ir kitą. Manė, kad Dievas vaikus jos pamėgo,

Ir trečio į sieną įsisklaidė nubėgo; Bet šitie išrodė tartum pelėdos,

Vortinklių buvo ant jų daugybė, Stovėjo nuleidę galvas nuo gėdos —

Ir čia jie išgirdo Dievo rustybę: — Jusų dalykas — arklas akėcios,

Busit per amžius ponų kumečiais, Vyžas nešiosit, malkas kaposit,

Valdžiai tarnausit ir josios bijosit.“ Užbaigė Vizgirdis labai žemu tonu,

Esą, „Nereikia plusti teip jau ant ponų; Matot, kad Viešpats teip jau pasakė

Valdžią ant mūsų pats jis pastatė“

Papleštakis.

Jis sugryžo.

(Iš Francūziško.)

Paryžiaus padangė buvo nušvitęs gaisrais.

Jau dešimta savaitė, kaip darbininkai vedė narsią kovą. Nusikratę baudžios jungą ir prispaudimą, jie pasiryžo sugriauti ir neteisingą išnaudotojų valdžią, kuri vedė šalį prie skurdo ir nuoluolio. Moterys ir vyrai, vaikai ir seneliai — visi stojo, kaip vienas. Jie paėmė Paryžių į savo rankas, išriko naują valdžią ir naujus išleido įstatymus, įstatymus apsaugojančius darbo žmones. Ta praklin darbininkų valdžia, nors trumpai gyvavo, plačiai pagarsėjo ir neišnykstančiomis raidėmis ant istorijos puslapių liko užrašyta po vardu: Paryžiaus Komuna 1871 m.

Bet dėja!... Ne visa Francūzija sekė Paryžiaus pė-

domis. Mažesnių miestų gyventojai apsupti tiršta fanatizmo migla nesuprato paryziečių tikslo.

Valdžia ir piniguočiai išsinešdino iš Paryžiaus į netolimą miestą Varsalių; ten apsigūstinę sumobilizavo kariūmenę, kuri apgulė Paryžių. Paryziečiai gynėsi su neapsakomu narsumu. Po ilgai ir sunkiai kovai kariūmenė pradėjo veržtis jau į Paryžiaus priemiesčius. Kiekvienas namas buvo tvirtovė. Paryžiaus darbininkai parodė toj kovoj nenugąždinamą drąsą ir geležinę karingumą dvasią; laisvė jiems buvo brangesnė už kraują ir gyvastį. Paskutiniomis atsitikimais jie šaukė: Tegyvuojia laisvė! ir šypsodamiesi mirė. Kareiviai kur tik įpuolė, visur barbarišku būdu kankino komunistus. Kaltus ir uekaltus, visus statė būriais po namų sienomis ir šimtais šaudė be pasigailėjimo. Įsakymas buvo žudyti be teismo, nes kapitalistai tokį darbą vadino „įvykdyti mū tvarkos“. Darbininkai vis gynėsi. Kovos dvasia užsidegė ir maži vaikai.

Paryžiaus gatvėmis tekėjo upeliai kraujo. Buvo tai kraujas francūziškų darbininkų, kurį liejo jų tautiečiai — francūzai kapitalistai.

Buvo jau pavakaris. Pritemęs dangus da daugiau nušvito degančių namų liepsnomis. Gatvė žengė su užtaisytas karabinais pulkas kareivių.

Prie kapitono prisiartinio kapralas ir, atidavęs reikalingą pagarbą, tarė:

— Šitą vaiką sugavau prie barikadų, jusų mylista, ką su juom prisakot daryti?

— Sušaudyt — mašinaiškai atsakė kapitonas.

— Ponas kapitone — atsiliepė vaikas, — pavelyk man ant valandėlės atsitolinti. Tuojaus sugrįšiu. Aš tik atsisveikinsiu su mama ir atiduosiu jai savo laikrodėlį.

Kapitonas pažūrėjo į vaiką: jo veidelis teip buvo meilus, akutės teip gražios, kad suminkštėjo geležinė kapitono širdis ir žiauriose jo akyse pasirodė ašaros.

— Eik! — atsiliepė jis.

— Ačiū, tuojaus sugrįšiu — atsakė vaikas ir išsila pasileido namų link.

Kapitonas valandėlę pažūrėjo ir atsigręžęs į kareivius nusislypojo ir tarė:

— Neugrįž!

Kareiviai patvirtino tą nuomonę ir dvasioj savo džiaugėsi, kad nereikės jį šaudyti.

Tuom tarpu sustatyta po murais naują aukų eilę. Užgriovė karabinai ir visa eilė gulėjo ant žemės. Vos tik išsisklaidė dumai, kaip pasirodė mažas vaikas. Jis perlipo per kruvą lavonų, atbėgo uždusęs ir atsistojęs prieš kapitoną tarė:

— Štai ir aš. Atidaviau mamai laikrodėlį ir atsisveikinęs sugrįžau.

— Kas? — nusistebėjo kapitonas — Sugrįžai?

— Dalaikiau žodį — atsakė vaikas — o prie to esu tokiu komunistu kaip ir tie, kuriuos čia ką tik užmušėte. Aš neesu už juos blogesnis, užmuškite ir mane!

Kodėl tas vaikas sugrįžo, mąstė sau kapitonas, dabar jau turėsiu jį sušaudyti. Teip, tokis įsakymas! O teip norėjau, kad nesugrįžtų! Tos pačios mintys kilo ir pas kareivius, kuriems vaiko pasišventimas sujudino širdis.

Pasigirdo komanda. Vaikas drąsiai atsistojo prie namo, nutraukė nuo galvos kepurę ir laukė. Kareiviai pakėlė karabinius. Per veidus jiems tekėjo ašaros.

Kita komanda. Vaikas sušuko:

— Tegyvuojia laisvė!

Užgriovė šūviai ir vaikas krito kulko mis suvarstytas ant savo brolių lavonų.

— Komuna žusta nuo mūsų šūvių — kalbėjo kareiviai šluostydami rankovėmis ašaras — bet nežus jos dvasia, jeigu jau gema tokie vaikai.

Dainė.

[Pagal Goethe.]

Jei tą dainą, miela mano, Vėl paimsi kaip kada, Atsisėsk vėl prie piano, Kur stovėjau aš tada.

Tegul skamba jautrios stygos Ir daina ta teip garsi; Versk po puslapį tos knygos — Jie tau žinomi visi.

Pakol raidėse ji pinės, Ji gaidino tik akis; Štavo plaukiant-gi krutinės Vos neplyšo man širdis.

S. M.

IŠ LIETUVOS

VILNIUS. „Rutoj“ lapkr. 10 d. kun. Tumas skaitė referatą apie lietuvių čerauninkes, zavėtojas, raganas, burtininkus ir monelinkus.

— Lapkr. 14 d. buvo vakarelis: padainavo, padeklema-vo, paskui, kaip visuomet, šokiai.

— Lapkr. 15 d. už papigintą kainą buvo atkartota „Katriutė“.

— Lapkr. 18 d. M. Biržiška pradės skaityti lietuvių raštijos istoriją iki 1864 m. Apie tą patį dalyką „Rutoj“ bus dar 4 paskaitos sėdėdomis: lapkr. 25 d. ir gruodžio 2, 9 ir 16 d.

— Lapkr. 21 d. miesto salėje bus „savitarpiečių“ vakaras. Loš — „Velnias ne boba“ ir „Dėdė atvažiuo“. Pelnas skiriamas Vilniaus lietuvių dviklės mokyklos naudai.

Kaip ištikrųjų yra? Laikraščiai pranešė, kad Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybė reikalauja nuo ateivių, idant turėtų 50 r. ir pilnai apmokėta iki vietai gelžkelio bilietą. Paskiau vėl buvo laikraščių pranešta, kad

auščiūsis Valstijų teismas tą įsakymą panaikino. Bet vėliau ėmė rasti žinios, jogei anai įsakymas pildosi. Taigi dabar ir nėra tikros žinios, kaip ten ištikrųjų su tuo įsakymu. Gera butų, kad žiniunai (amerikiečiai) paaiškintų

J. B.

Suvalkai. Lapkričio 9, 10 ir 11 d. buvo nagrinėjama teip vadinama „užpolimo ant ligonbučio byla“. Teismas patraukta 23 žmonės už tai, kad 1906 m. buvo užpulta ant Suvalkų ligonbučio ir iš ten išliuosuota politikos prasikaltėliai — Vincas Mickevičius [Jaks Tyras] ir Kacelenoboginas (Hikšmanas), teipogi du kriminaliniai — Jablonskis ir Novickis. Nutesta: Mickevičius, Jaščoltas, Ručinskis ir Jermolavičius 8 metams katorgos; B. Tamosevskis, Sapieginas 5 met. ir 4 mėn. katorgos; Gurniekis 6 mėn. kalėjimo; Naumovičius, Olševskis ir Galickis 3 mėn. kalėjimo. Kiti 13 išteisinti. Visi sėdi kalėjime jau apie pusantų metų. Gynė advokatai — Bulota, Karenskis, Makovskis, Roman's, Bromse ir Višnickis. Byla ėjo uždarytomis durimis. Paduota bus apeliacija.

Keturvalakiai (Vilkav.p.) Lapkričio 22 d. naktį atsibeldė į Balsupius 4 žemsgariai, suėmė V. Katilių, surišo kaip aviną ir išsivežė. Priežastis nežinoma.

Glusnelis.

Šilgaliai (Naum. p.) Spalio 7 d. iš Žiplių dvaro čia atsilankė grafas Potockis su savo palydovais medžioti. Nieko nepešęs, tik išstempęs pats su arkliais ir šunimis vietinių gyventojų sodybas, išsidangino.

Lapės Kl-nas.

Vabalninkas [Panev. p.] Dabar pas mus labai skirstosi į viensėdžius, todėl truksta darbininkų. Darbininkams mokama metams 50 — 60 rub. ir užlaikymas.

Anykščiai (Ukmer. pav.) Sustreikavo darbininkai, kurie tašo bažnyčiai akmenis. Pirmą tašė eiksnį už 6 rub., dabar reikalaujama po 9 rub. Jau 8 siulo, bet darbininkai nesutinka. Streikas tęsiasi antra savaitė.

Anykštenas.

Joniškis (Šiaulių pav.) Kaip jau buvo rašyta „Liet. Ukinko“ No. 42, Joniškio anstolis suareštavo Žagarės tandarą. Tas antetolis tuo-

jaus buvo nuo vietos atstatytas ir jo vieton paskirtas iš Šiaulių Puhalskis. Tai kaip greit! O žmonės kiek skundėsi ir prašymų pridavė, vis nieko negelbėjo.

Vėjo brolis.

Šiauliai. Rugšėjo 13 d. žemskinis buvo sušaukęs valstiečius sueigą. Siulė valstiečiams ukio mokyklą; sakė valdžia duosianti visą užlaikymą ir dovanai medžiagos iš vyriausybės girių mokyklos namams pastatyti. o valstiečiams reikėsią tą medžiagą tik susivežti ir pasistatyti. Šiaulių valstiečiai neprisime, girdi, mes pragyvenom be mokyklų ir mūsų vaikai pragyvens, o kai vaikai eis į mokyklą, kas kiauless ganys? Buvo tokių, kurie tvirtino, buk prisiėmus mokyklą valdžia mokesčius padidinsianti. Nieko negelbėjo nei seniūno Mikliaus teisingi nurodinėjimai apie mokyklos reikalingumą. Reikėtų per sunkią kovą nuo valdžios reikalauti mokyklų, o dabar valdžia siulo ir tai jie neima. Vyrai, negerai darote!

Jas.

Utena (Ukmerg. paviet.) Šiais metais Utėnoje leista atidengti miesto keturklės mokykla. Moksas prasidės nuo Naujų Metų. Už mokslą 15 r. metams.

Lingmėnai (Švenč. pav.) Mūsų valstiečių dar pirmutinis sodžius, Pelenai, išsikirstė į vienasėdijas ir dabar visi džiaugiasi. Ir kiti aplinkiniai sodžiai jau pradeda galvoti apie išsidalijimą.

Paprastai kai kurie žmonės bijo skirstytis į vienasėdijas dar dėlto, kad, girdi, kaip permieruos matininkas lauką ir ras daugiau, negu parodyta dokumentuose, tai tą žemę atims išsodžias. Tai neteisybė! Štai ir Pelėnų sodžių buvo rasta apie pusšesios dešimtinės daugiau, negu parodyta dokumentuose, vienok nei niekas atėmė, nei atims; ba ir negali atimti.

J.

Kalvarija (Telsių paviet.) Jau keletas sąvaciū kaip prasidėjo kalėdėjimas. Bet šiemet Giečiūčių sodžias ukininkas C. Myka užsiplėnė Dievo bausmę — liko neapplančytas dvasiškojo tėvo klebono J. P. Mat, šis ukininkas pernai kalėdėjant nedavė kalėdos klebono kučieriui, sakydamas, kad tegul klebonas pats savo tarnui algą moka, o ne mes parapijonis. Čia, žinoma, nemazas nusidėjimas prieš kleboną ir bažnyčią. Ant galo, ką čia prastas žmogus ir supasi, už ką bažnyčia baudžia... Davatkos sako, kad teip ir reikėjo ciciklui O jos tik nemeluos ir daugiau žino, negu visi...

Kunkurėzis.

Nauji Raštai. Jovaras. *Pirmieji Žiedai*. Knygutė parašyta eilėmis, 28 pusl., išleista turtu ir spauda „Lietuvos“, Chicago, Ill.

Krikščionys ir Raudonas Gvazdikas. Yra tai dvi apysakos, verstos P. Siulelio. Išleido „Darb. Viltis“, Shenandoah, Pa.

V. K. Račkauskas (K. Vairas). *Eilėmis ir Proza*. 84 puslapių, Spanda „Lietuvos“, Chicago, Ill.

Tai motina! Ką tik skaičiau. Draugai. Tris apysakos vienoj knygutėj. K. Janišauskas, „L. R.“ 28 pusl. Turtu ir spauda „Darb. Viltis“, Shenandoah, Pa.

Lietuviškos pasakos gražiausios. Surinko A. Pratakas, Kauno gub., išleido T. P. Križanauckas, Shenandoah, Pa.

Redakcijos atsakymai.

P. M. G. — Eilutės negeros, o taisyti neturime laiko.

A. G. — Eilutės persilpnos į spaudą, bet lavinkitės toliau rašyti ir skaitykit geras eiles.

Pajieškojimai

Pajieškau draugo Felikso Janiškos; Kauno gub., Vilkmergės pav., Kupiškio vals. Pirmiaus gyveno Lisbon Falis, Me. ir Lewiston, Me. Jis pats, ar kas apie jį žino, teikis pranešti ant šio adreso:

A. Varnas
2134 Farbes st., Pittsburg, Pa.

Pajieškau merginos apsidėdumui; ne jaunesnės kaip 40 m., ir nesenesnės per 50 m. Darbą turiu gera, o pinigų net ir per daug pas kapitalistų randasi. Jeigu tokia atsirast, molones atsiųskite ant žemau padėto adreso. Esu 28 m. amžiaus.

A. V. Besparris
2134 Farbes st., Pittsburg, Pa.

Pajieškau pusbrolio Karolio Palaimo; Kanno gub., Vilkmergės pav., Vėprijų parapijos. Pirmiaus gyveno N. Y. valstijoje ir draugo Motejaus Marcinkevičiaus; Kauno gub. Raguvos parapijos Užnaujų kaimo. 3 metai kaip Amerikoje. Jie patys, ar kas apie juos žino, teikis pranešti ant šio adreso:

Jurgis Palaimo
9 Congress st., Rumfold Falls, Me.

Pajieškau pusbrolio Juozo Keraučko. Paeina iš Suvalkų gub., Sunkarių kaimo. Pirmiaus gyveno Londone. Jis pats, ar kas apie jį žino, teikis pranešti ant šio adreso:

R. Lenkaitis
1049 Dominguie st., Montreal Canada.

Pajieškau dėdės Simono Poceiso. Paeina iš Kauno gub., Telsių pav. Jis pats, ar kas kitas, teikis atsiųskite ant šio adreso:

Frank Rakštis
1227 4th ave., Astoria, L. J., N.Y.

Pajieškau draugo Francislo Likauco Suvalkų gubernijos 5 metai kaip Amerikoje. Pirmiaus gyveno Sparrows Point, M. D. Turiu svarbų reikalą. Jis pats, ar kas apie jį žino, teikis pranešti ant šio adreso:

John Rudis
173 R. Lid st., Sparrows Point, M. d.

Pajieškau merginos Sofijos Turskaitės; paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Šaukėnų par. Šimet atvažiuo į Ameriką. Ji pati, arba kas apie ją žino, teikis pranešti ant šio adreso:

Petras Bronys
P. O. box 890, Stoughton, Mass.

Apgarsinimai.

Ant išrandavojimo. Ant išrandavojimo keletas gerų kambarių. Prekė pigi, namai švarūs 55 W. 2nd st. Paklausti pas Wm. Challow 49 W. 2nd st 80. Boston, Mass.

Telephone 762 So. Boston.

Dr. F. Matulaitis

495 Broadway, So. Boston.

Valandos: Nuo 8-10 ryto ir nuo 7-9 vakare. Nedėlioms iki 3 val. po pietų.

DOVANAI

Prisiunčiame kiekvienam Kalendorių ant ateinančių 1910 metų, kuris tik atsiųs savo adresą ir už 2c. marškę. Adresuokite: BISCHOFF'S BAKING HOUSE, 237 Broadway, New York City.

GERIAUSIAS

LIETUVISKAS FOTOGRAFS

Mano dirbtuvė yra įrengta puikiais, naujausios mados įrankiais. Atlieku darbą artistikiškai. Padarau fotografijas kuopukiausiai, malevoju natūraliomis parvom, iš mažų padidinėju ir tt. Esant reikalui einu į namų fotografuoti, teipgi nedėdieniais fotografuoju.

Pasilieku zero viljančiu George Stanaitis

453 Broadway So. Boston, Mass

TEATRAS IR SOKIAI.

Jau nebetoli tas laikas, kuomet Cambridge'o ir aplinkinių miestelių lietuviai, turės labai gerą progą pamatyti puikias juokingiausias perstatymą-teatrą „Audrą giedroje“, kurį rengia Cambridge'aus lietuvių teatrališka kuopa „AIDAS“, kuris atsisbus subatoj. 1 d. SAUSIO 1910 m. INSTITUTE HALL, 277 Cambridge ir 3rd sts., East Cambridge, Mass.

Prasides 7 val. vakare. Po teatru bus SOKIAI, KOMITETAS.

Didelis Teatras!

So. Boston'o teatrališka kuopa „ŽABAS“ perstays didelę istorišką tragediją, po vardu:

“ISZCRIOVIMAS KAUNO PILIES”

Sausio 8 d. (Jan.)

1910 m. 8 val. vakare

Svetainėj DAHLGREN HALL,

(kampas E ir Silver streets.)

SOUTH BOSTON, - - MASS.

Yra tai neapsakomai gražus veikalas. Jame parodyta narsumas ir drąsa mūsų tėvų, kurie už Lietuvą padėjo savo galvas; teipgi parodyta, kaip nuožmūs buvo krieživiai. Kiekvienas lietuvis yra girdėjęs apie krieživius, o dabar turės progą pamatyti ir kaip jie išrodė. Šis teatras perstays didelį mūsų prie Kauno pilies, kurio po sunkiai kovai užimė krieživiai.

Tikėtai gaunami pas aktorius ir „Keleivio“ redakcijos. Nusipirkit pirm laiko, nes ant galo gali nelikti.

Užprašus visus atsilankyti

KOMITETAS.

LIETUVIŲ UZEIGA

— PAS —

CHAPLIKA

Užlaiko puikiausius žyrmus, alus, ėlius visada švieži, vynai ir visoki likierai kogeraiusi. Gėrymų del vėsiųjų, krik štynų ar šėip balių siundiam į namus.

117, 119 and 121 A St., So. Boston, Mass.

Offiso Teleph. 497-1 Cambridge.

Gyvenime Telas

S. F. Polakiewicz

Graborius ir Balsmuotojas

Atlieka visoki darbą prie palaudojimų kuogeriausiai už nebrangią prekę, teipgi parsamdo karietas ant vėsiųjų ir krik štynų

OFISAS:

53 5th street. CAMBRIDGE, Mass.

